

'TOKKIES' VERDWIJNEN DOOR SELECTIE

- Wageningse onderzoeker fokt vredelievende kippen.
- Sterfte in het hok daalt met bijna tweederde.

Stop kippen in een kooi en ze beginnen elkaar dood te pikken, zo weet elke pluimveehouder. Om dat te voorkomen wordt de snavelpunt verwijderd. Maar het maatschappelijk verzet daartegen groeit. Piter Bijma van de leerstoelgroep Fokkerij en Genetica werkt daarom aan een andere oplossing. Vier jaar geleden startte hij samen met postdoc Esther Ellen onderzoek bij duizend legkippen in legbatterijen waarvan de snavelpunt niet was verwijderd. Toen die witte leg-horns gedurende anderhalf jaar – hun werkzame leven - in een legbatterij werden gezet, werd gemiddeld dertig procent van hen dood gepikt. Maar de sterfte per hok verschilde.

Bijma en Ellen selecteerden de kippen in de hokken met de laagste sterfte en fokten daarmee door. Bij de tweede generatie sociale kippen bedroeg de sterfte 22 procent,

'Sociaal gedrag gaat vermoedelijk samen met een betere groei'

bij de volgende selectierondes daalde die naar 18 en 12 procent. Dat begint er op te lijken, vindt Bijma, want in stallen met legkippen waarvan snavel wel is geknipt,

FOTO: NATIONALE BEELDBANK

Selecteren op gedrag maakt kippen socialer.

komt de sterfte soms ook in de buurt van tien procent. Bijma en Ellen willen met dit fokprogramma onder de tien procent komen. Ze willen nog twee generaties sociale kippen doorfokken, om na te gaan of de lage sterfte bij deze groep beklijft.

SNAVELKAPPEN VERBODEN

Fokkerij-organisatie Hendrix Genetics, waarmee Bijma het onderzoek uitvoert, ziet brood in het fokprogramma. In de biologische landbouw in Nederland is snavelkappen al verboden. De gangbare pluimveesector heeft een plan van aanpak opgesteld om de ingreep uit te bannen. Daar komt bij: de klassieke legbatterij wordt met ingang van 2012 verboden. Meer en meer legkippen worden in volière-

stallen gehouden, waarin ze loslopen. Maar ook daar pikken kippen elkaar dood. In zo'n stal zijn de pikkende kippen lastig te detecteren en te verwijderen.

Door de succesvolle resultaten bij de kip komt er nu ook onderzoek naar vredelievende varkens. Bijma is betrokken bij het onderzoek van Liesbeth Bolhuis om varkens te selecteren op hun sociale aanleg. Sociale varkens doen meer aan *nosing*: knuffelen onder varkens. Daarmee verbeteren ze de sfeer in het hok en zorgen ze ervoor dat hun hokgenoten beter groeien. Sociaal gedrag gaat dus vermoedelijk samen met een betere groei, zegt Bijma. Fokkerijorganisatie Topigs overweegt de methode van Bijma te gebruiken in het fokprogramma. **AS**